

ВИСНОВОК
щодо результатів проведення експертизи
нормативно-правового акта

Назва акту	Проект постанови КМУ «Про внесення змін до Порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні»
Суб'єкт права законодавчої ініціативи	Кабінет Міністрів України Шмигаль Денис Анатолійович (розробник – Міністерство розвитку громад та територій України)
Висновок та рекомендації	Містить корупціогенні фактори та інші зауваження по суті

Опис проєкту постанови

Проектом постанови передбачено внесення змін до Порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 № 555, шляхом викладення його в новій редакції.

У проєкті змін до Порядку пропонується врахувати запровадження нового виду містобудівної документації на місцевому рівні – комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад, – а також врахувати особливості проведення громадських слухань щодо їх проєктів.

Зокрема, передбачено визначення представництва учасників громадських слухань від населених пунктів, що входять до складу територіальної громади (старостинських округів, до яких входять такі населені пункти), а також обов'язкове представництво представників населених пунктів (старостинських округів, до яких входять такі населені пункти), щодо яких передбачено розроблення планувальних рішень генеральних планів населених пунктів.

Також пропонується впорядкувати розмежування понять «громадські обговорення» та «громадські слухання», що дозволить вдосконалити механізм залучення громадськості та врахування громадських інтересів при розробленні містобудівної документації.

Щодо проєкту постанови в цілому

Національним агентством з питань запобігання корупції (НАЗК) розроблено рекомендації,¹ які допоможуть усунути корупційні схеми у процедурі розробки та затвердження містобудівної документації.

¹

Найпоширенішими корупційними ризиками фахівцями НАЗК визначено, зокрема, «спотворення процедури проведення громадських обговорень задля уникнення врахування громадських інтересів».

Для подолання цих схем експерти НАЗК радять внести зміни до низки законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, у тому числі, і до *Порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні, що затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. № 555 (далі - Порядок проведення громадських слухань)*

Так, згідно зі стратегічним аналізом корупційних ризиків, *Порядок проведення громадських слухань потребує внесення таких суттєвих змін:*

- встановити, що якщо під час проведення громадських обговорень або слухань будуть встановлені факти (подані аргументовані зауваження) невідповідності проекту Містобудівної документації вимогам законодавства, будівельних норм та правил, виправлення яких призведе до зміни проектних рішень, або проект Містобудівної документації є неповним, то проведення громадських обговорень скасовується, проект Містобудівної документації повертається на доопрацювання, після якого призначаються нові громадські обговорення доопрацьованого проекту;

- заборонити внесення змін у проект Містобудівної документації після коригування за результатами проведення громадських обговорень, крім випадків врахування зауважень експертизи проекту, виявлення порушень законодавства, державних норм та правил, врахування вимог міських, селищних чи сільських рад, що можуть бути висунуті під час розгляду проекту Містобудівної документації перед його затвердженням;

- встановити вимогу, яка передбачатиме, що якщо в результаті внесення таких змін відбувається зміна проектних рішень та/або складу проекту Містобудівної документації, то відкоригований проект підлягає повторному проходженню процедури громадських обговорень і його затвердження без повторного проведення громадських слухань забороняється;

- запровадити заборону затверджувати Містобудівну документацію у разі порушення процедури громадських обговорень, у тому числі порушення строків оприлюднення інформації щодо пропозицій громадськості, та протоколи Погоджувальної комісії щодо вирішення спірних питань, врахування чи відхилення таких пропозицій при затвердженні Містобудівної документації;

- встановити обов'язковість створення погоджувальної комісії у разі наявності спірних питань за результатами проведення громадських слухань, врегулювати порядок її роботи для виправлення встановлених недоліків;

- затвердити новий принцип формування погоджувальної комісії, за яким голова комісії має обиратися за результатами голосування членів комісії, а не призначатися з посадових осіб замовником Містобудівної документації;

- виокремити проведення громадських слухань як окремий етап розгляду проекту, який має проводитися після завершення громадських обговорень (а не як їх частина), для забезпечення повноти та всебічності розгляду пропозицій та уникнення суперечностей.

Корупціогенні фактори:

1. Надмірні дискреційні повноваження

Пунктом 10 проекту постанови пропонується визначити, що на «початку засідання громадських слухань шляхом голосування затверджуються порядок денний та регламент проведення засідання громадських слухань».

Кожен учасник засідання громадських слухань має право подати пропозиції, висловити зауваження, поставити запитання усно чи письмово. На вимогу учасника засідання громадських слухань, який подає пропозицію (зауваження), вона має бути поставлена на голосування. Ухвалення рішень здійснюється простою більшістю голосів учасників із правом голосу».

Проте, підстав для відхилення та обґрунтування такого відхилення зауважень та пропозицій не передбачено, що призведе до надмірних дискреційних повноважень під час погодження містобудівної документації.

Так, з метою усунення цього корупційного ризику та встановлення прозорого механізму обговорення, пропонуємо передбачити підстави для відхилення та обґрунтування такого відхилення зауважень та пропозицій, а також обов'язковість оприлюднення наданих пропозицій громадськості протягом дня після їх надходження та реєстрації.

2. Прогалина законодавства, яка призводить до зменшення рівня прозорості та відкритості у діяльності відповідного органу

2.1. Підпунктом 2 пункту 3 проекту постанови пропонується надати визначення терміну «громадськість», згідно з яким - це одна чи більше фізичних або юридичних осіб, їх об'єднання, організації або групи, зареєстровані на території, на яку поширюється дія документа містобудівної документації. Під реєстрацією мається на увазі реєстрація місця проживання фізичної особи, місцезнаходження юридичної особи, реєстрація нерухомого майна фізичною чи юридичною особою.

Вказане визначення (за виключенням тлумачення того, що мається на увазі під реєстрацією) передбачено Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Прот, цим Законом та проектом постанови звужується коло громадськості до тих осіб, «що зареєстровані на території, якої стосується містобудівна документація» («на яку поширюється дія документа стратегічного планування»). Звуження переліку громадськості виключно до тих суб'єктів, які зареєстровані на території, на яку поширюється дія документа планування, дає змогу замовнику містобудівної документації проводити громадські обговорення без громадськості завдяки вибору території, на яку розробляється Детальний план території.

Враховуючи вказане, таке звуження переліку громадськості, яка може брати участь у слуханнях та обговореннях, призводить до зменшення рівня прозорості та відкритості під час розробки містобудівної документації, що буде сприяти виникненню корупційних ризиків.

З метою усунення вказаного недоліку рекомендуємо встановити чіткий та однозначний перелік осіб, які мають право подавати пропозиції до проектів містобудівної документації під час проведення громадських обговорень. Перелік має включати всіх осіб, **на яких впливає або може вплинути затвердження Містобудівної документації.**

У зв'язку з цим, пункт 4 проекту постанови потребує ґрунтовного перегляду та доопрацювання.

2.2. Пунктом 11 проекту постанови встановлено, що перебіг громадських слухань фіксується Замовником за допомогою засобів аудіовізуального запису **та іншими доступними засобами**. Проте, що може бути визначено як «**інші доступні засоби**» не конкретизовано, що призводить до довільного трактування положень у правозастосовній діяльності та сприяє корупційним ризикам.

Вказане положення потребує доопрацювання шляхом виключення або конкретизації цього поняття.

2.3. Пунктом 12 проекту постанови пропонується визначити, що затверджений Замовником звіт про результати громадських слухань проекту містобудівної документації є підставою для коригування розробником проекту відповідної документації. Розробник протягом місяця вносить відповідні коригування до проекту такої документації. **Даний строк може бути продовжений за рішенням Замовника.**

Проте положеннями проекту постанови не встановлено гранично можливий строк продовження для коригування розробником проекту відповідної документації, що може мати наслідком затягування процесу, що в свою чергу сприятиме корупційним ризикам..

З метою усунення цього корупційного фактору рекомендуємо встановити граничний строк, на який Замовником може бути продовжено строк коригування документації.

3. Інші зауваження:

3.1. Згідно з пояснювальною запискою, проєкт постанови розміщено на вебсайті Міністерства відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики». *Проте, редакція цього проєкту постанови суттєво відрізняється, від тієї, що надіслано на адресу НАЗК.*

Тому, рекомендуємо розмістити вже оновлену редакцію для подальшого громадського обговорення.

3.2. Пунктом 10 проєкту постанови пропонується, що засідання громадських слухань відбуваються у відкритому режимі, проводяться їхня веб-трансляція, відео- та аудіозапис.

Проте положеннями проєкту постанови не надано можливість **брати участь у слуханнях та надавати свої зауваження за допомогою он-лайн участі.**

Враховуючи епідеміологічну ситуацію в країні та світі, фактор ймовірності подальшого введення обмежень, пов'язаних з COVID-19, а також цифровізацію державних та не державних послуг, питання он-лайн участі громадськості стає все більш актуальним. У зв'язку з цим рекомендуємо передбачити можливість брати участь в обговореннях та слуханнях он-лайн.

3.3. Звертаємо увагу, що текст проєкту постанови відрізняється від наданого у порівняльній таблиці до нього, наприклад, *пункт 17 тексту проєкту постанови та пункт 15 порівняльної таблиці тощо.*